GAZETA LWOWSKA.

We Srodę **N^re. 81.** 21. Maia 1817.

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia dnia 13. *Maia.* — Deputacya, która tu z Prowincyi Królestwa Lombardzkiego przybyła, doznał tey łaski, że d. 6go b. m. o godz. 1wszey w południe, na danem sobie u Dworu uroczystem posłuchaniu mogła oboygu NN. Cesarstwu Ichmość powinszować zawartego Ich związku małżeńskiego. Zaiechała ona w assystencyi kilkunastu osob ze Szlachty Lombardzkiey w parokonnych poiazdach do C. K. Zamku dworskiego, a przyięta w przedpokoiu od C. K. W. Szambelana, wprowadzona została do sali Rady tayney, gdzie oboie NN. Cesarstwo na tronie przy zwyczayney assystencyi zastała. Wice-Prezes Lombardzkiego Rządu kraiowego i tayny Radca Hrabia Mellerio, złożył N. Cesarzowi naygorętsze życzenia z powodu ślubu iego, a J. C. K. Mość raczył w łaskawych wyrazach zapewnić mieszkańców tego Królestwa o ciągłey swoiey monarchiczney łasce. Potem wynurzył Wice-Prezes podobneż życzenia i uczucia w mowie do N. Cesarzowey, i przydał prośbę, aby ofiarowany sobie zwyczayny dar weselny nayłaskawiey przyiąć raczyła. N. Cesarzowa raczyła w nayłaskawszych wyrazach okazać ukontentowanie swoie z wynurzonych Jey życzeń, i przyięła dar, poczem się PP. Deputowani oddalili.

Wiadomości zagraniczne.

Portugaliia.

Gazeta Londyńska Morning-Herold twierdzi, że odebrała przez listy autentyczne wiadomość, iż w Portugalii czynią wielkie przygotowania woyskowe, iż wszystkie fabryki broni są zatrudnione, i że Rząd niezwyczayną gorliwość okazuie. Na granicach Portugalii stoi woysko Hiszpańskie, i obawiaią się, aby rzeczy surowego obrotu nie wzięły. Za powód tych, w Portugalii i Hiszpanii czynionych przygotowań, poczytuią teraźnieysze położenie osad Hiszpańskich w Ameryce, i pełne taiemnicy działanie woyska Portugalskiego, które tam wkroczyło.

Według gazet Londyńskich, kazał Rząd Portugalski 30,000 karabinów w Anglii zakupić, z których iuż 6000 na okrętach do Lizbony wysłano.

Hiszpaniia.

Przez gońca, który dnia 28. Kwietnia wieczorem do Paryża przybył, otrzymano wiadomość z Madrytu, iż tamże Infant Don Antonio, Brat Króla Karola IVgo, w dniu 20. Kwietnia po krótkiey chorobie z tego zszedł świata. Xiążę ten miał sobie zleconą prezydencyę Junty naywyższey, która w Kwietniu 1808, w nieobecności Monarchy (gdy Ferdynand VIImy ze stolicy do Bajonny wyiechał) dla zastępowania Władzy rządowey utworzoną była. W miesiącu następuiącym udał się także i Don Antonio za Rodziną Królewską do Bajonny i zostawał aż do początku roku 1815go z Synowcem swoim, Królem teraźnieyszym, w niewoli Francuzkiey. Urodził się w Neapolu dnia 31. Grudnia 1755.

Gazeta Londyńska Morning-Herold, umieściła list z Kadyxu, zawieraiący, iż pułki pikiniierów i Nawarski, przed wsiadaniem na okręty bunt wszczęły i wypłacenia zaległego żołdu, tudzież uwolnienia niektórych więźniow domagały się. Z tego powodu musiano innym, niezbuntowanym pułkom na nie uderzyć, a po krwawey bitwie onychże do weyścia na okręty przymusić. W ciągu tego rozruchu mieli zatrwożeni mieszkańcy Kadyxscy drzwi i okna swoie pozamykać. Na pokładzie ponowiła się potyczka i było wiele krwi rozlewu. Poległych, iako też 300 ludzi, którzy pierwey pouciekali, zastąpiła część osady Kadyxskiey. (Inne pisma publiczne, poczytuią tę wiadomość za przesadzoną, twierdząc, że d. 1go Kwietnia byli iuż wszyscy żołnierze na okrętach, i że flotylla wyszła spokoynie pod żagle do osad Hiszpańsko-Amerykańskich. Liczba żołnierzy wynosiła około 2,000 głów. Jenerał O'Donel, Hrabia Abisbal, nie poiechał z nimi.)

X

Liczba osób uwięzionych z powodu odkrytego w Barcelonie spisku, iest daleko znakomitsza, aniżeli gazeta Madrycka doniosła. Uwięziono także kilka osób w Walencyi.

Z Prowincyi Gallicyi donoszą, że bandy zbóieckie włóczą się tamże, i że liczne góry tameczne, tudzież bliskie granice Portugalii, nadarzaią przytułek tym ludziom niebezpiecznym, przezco wszelkie usiłowania Władz o uśmierzenie tego bezprawia, staią się bezowocnemi.

Wielka Brytania.

Mowca Izby niższey, dla słabości którego posiedzenia oneyże do d. 24. Kwietnia odłożonemi były, przyymował tegoż dnia życzenia kilkunastu Członkow Izby, i podziękował oneyże w krótkiey mowie za iey względy.

Rozprawy, które zaszły w Izbie niższey dnia tegoż, zasługuią na uwagę. P. Bennet podał prośbę, podpisaną przez 5000 mieszkańcow Wolverhamptonu (miasta fabrycznego w Staffordshire), w którey żądaią, aby im, gdyby żadney inney pomocy nie znaleźli, podano środki do wyniesienia się z Kraiu. P. Bennet rzekł przytem, iż dokładnie wiadomą iest rzeczą, że kilkanaście osób w okolicy tameczney z głodu umarło. — Pan Lambton uczynił wniosek, aby Xięcia Rejenta upraszać przez adres, iżby rozkazał podać Izbie kopiie wszystkich, od Maia aż do Sierpnia 1814go Ministrom nadesłanych doniesień, tyczących się powrotu (owoczesnego) Xięcia Rejenta Portugalskiego z Brazylii. — P. Ponsonby zapowiedział, iż d. 5. Maia poda wniosek względem przełożenia instrukcyi, według których Sir H. Wellesley zawarł traktat Madrycki, a P. Grattan doniósł, iż d. 6. Maia wytoczy ważną sprawę Katolikow Irlandzkich.

Kanclerz Izby skarbowey uwiadomił potem Izbę, iż d. 28. Kwietnia umyślił podać plan dla przyniesienia ulgi biedzie publiczney. Według tego planu wydaną bydź ma pewna summa rewersow skarbowych (2 do 3 milionow wynosząca) na wsparcie cierpiących, ale za rękoymią, że powróconą zostanie. Pieniądze te maią bydź dane korporacyom, gminom parafialnym, lub towarzystwom prywatnym w kształcie pożyczki, aby niemi dopomagały biednym ludziom do otrzymania pracy i zarobku. P. Brougham uczynił przeciwko temu ten zarzut, iż gdy według tego planu, w pewnych przypadkach, także i prywatne osoby za powrócenie summ pożyczonych osobiście ręczyć muszą, przeto Szlachta wieyska, ni maiąca chęci, lub nie mogąca przyiąć na siebie takowey rękoymi, wprawioną będzie w naynieprzyiemnieysze położenie, ponieważ wtenczas uboższi iey sąsiedzi na nią krzywem okiem patrzeć się i o nieczułość naywyższą obwiniać ią będą. — Inni Członkowie Izby czynili także różne zarzuty przeciw temu planowi, a potem uchwalono: iż dla ważności przedmiotu, wymagaiącego naydoyrzalszey rozwagi, Kanclerz Izby skarbowey d. 28. Kwietnia dokładniey plan swóy rozwinąć, a na roztrząśnienie onegoż dzień późnieyszy wyznaczonym bydź powinien. — Gazeta ministeryalna Kuryer sądzi, iż naylepieyby było zezwolić na wydanie żądaney summy rewersow skarbowych na wsparcie ubogich i nędzę cierpiących ludzi, nie domagaiąc się zwrócenia tey summy, ale umieszczaiąc ią w budżecie między nadzwyczaynemi wydatkami r. b. Oprócz tego zwraca ieszcze Kuryer i na to uwagę, iż wszystkie gazety poranne z dnia 25go Kwietnia, które o rozprawach Parlamentu z dnia poprzedzaiącego doniosły, opuściły ważne mieysce z mowy Kanclerza Izby skarbowey, to iest to, gdzie mówi: „iż wydanie iednego lub dwóch milionow nowych rewersow skarbowych, nie sprawi w giełdzie złego skutku, gdyż w tym roku żadna pożyczka zaciągnioną nie będzie."

Professorowie w Cambrigde wraz z Prorektorem i t. d., postanowili, aby zniszczyć tak zwany klub dyssertacyyny (academical debating Society), którego członkowie po naywiększey części graduowanemi osobami samegoż Uniwersytetu byli. Uniwersytet w Cambridge znanym iest oddawna z nieprzychylności swoiey ku władzy Królewskiey, i zdaie się, że Professorowie krok ten uczynili tym celem, aby zawieszenia aktu Habeas corpus przez przesadność w nienawiść nie podać. Xiążę Glaucester, który zawsze z Oppozycyą trzyma, iest Kanclerzem Uniwersytetu Kambrygdskiego.

Francya.

Sąd Policyi poprawczey w Paryżu wydał dnia 29. Kwietnia wyrok przeciwko Chevalier i Dentu (*obaczyć numer 73 gazety naszey*) z przyczyny pisma pod tytułem: Pierwszy list do Hrabiego Decazes. Prezes wywodził obszernie i z przytoczeniem wszystkich textów pisma P. Chevalier powody, z których się artykuły 4ty, 6ty, 7my, 8my i 9ty

ustawy z dnia 9. Listopada 1815go, tudzież artykuły 1wszy, 9ty i 60ty księgi ustaw kryminalnych do aut.ra i drukarza stosuią. W skutku tego, i stosuiąc kary prawem przepisane, skazano Chevaliera iako głównego sprawcę występku na czteromiesięczne, a Dentu iako współwinowaycę na trzymiesięczne więzienie, obydwóch zaś prócz tego ieszcze na złożenie rękoymi po 800 franków, na iednoroczny dozor wysokiey Policyi, na zapłacenie kary pieniężney po 1000 franków, i na pięcioletnią utratę praw obywatelskich.

Rioust, autor pisma pod tytułem: Carnot, potrafił przez ucieczkę uniknąć spełnienia wydanego nań wyroku, skazuiącego onegoż na dwuletnie więzienie.

Nie tylko Prokurator Królewski, ale i Minister Stanu, Prefekt Policyi (Hrabia Angles), badał d. 30. Kwietnia Panią Regnault de St. Jean d'Angely. Nie w Roszforcie (iak niektóre gazety zapewniały), ale w Calais aresztowano nieiakiego Roberta, u którego znaleziono korrespondencyę, co dała powód do uwięzienia Pani Regnault. Tegoż samego dnia aresztowano w Montreuil młodych Bruixow, którzy bez paszportów na okręt wsiąść chcieli. Byli oni roku zeszłego za buntownicze krzyki i czyny s[illegible]ymi na sześciomiesięczne więzienie i [illegible]ni pod dozór policyyny; znaleźli iednakże sposobność uniknienia tego dozoru, i chcieli teraz, iak się zdaie, do Ameryki popłynąć. (Głoszą, że Pani Regnault zasłabła, i że na prośbę swoiey rodziny z więzienia Conciergerie do domu, gdzie chorych pielęgnuią — maison de santé — przeniesioną została.)

Podczas wiadomey reprezentacyi trajedyi Germanik, był syn Pani Regnault iednym z naygorszych burzycieli spokoyności na parterze, a matka iego miała go z loży słowami i iestami do tego zachęcać.

W Paryżu biega list Arnaulta do syna iego, w którym mu wynurza ubolewanie swoie nad nieładami, do iakich reprezentacya sztuki iego powodem, czyli pozorem była. Zaleca mu, aby się z iakowym księgarzem ugodził, ponieważ utracił nadzieię oglądania ieszcze raz reprezentacyi oneyże. Trajedya Germanik wyszła więc z druku, a chociż exemplarz 3 franków kosztuie, przecież edycyę bardzo prędko rozkupiono.

W Lille zdarzyła się niedawno w teatrze scena podobnież niespokoyna, iak owa w Paryżu. Znany aktor Talma został od niektórych osób wygwizdanym, od innych zaś oklaskanym, z czego przyszło do bitki. Ponieważ gwizdaiący do Wandeyskiego pułku strzelców należeli, przeto rozkazał Gubernator dla zapobieżenia dalszey niespokoyności obydwom szwadronom onychże w inne mieysca wyruszyć. Tymczasem było przecież około 12 poiedynków.

Po ukończonem liczeniu w Paryżu okazało się, że tam iest 775,595 mieszkańców, [illegible] gospodarstw i 27,571 domów.

Niemcy.

Gazeta dworska Sztutgardzka z dnia 5go Maia zawiera co następuie:

„W skutku naywyższego rozkazu J. K. Mości, wysłanym został starszy Radca rządowy P. Mieg do Tubingi, aby kilkunastu mieszczan tamecznych, którzy na adressowanem bezpośrednio do Króla podaniu w sprawie Konstytucyi podpisali się, przyzwał do siebie, zwrócił im ich podanie i w surowych wyrazach oświadczył, iż przez nieprzyzwoite ułożenie tego podania, zasłużyli sobie na sprawiedliwą naganę J. K. Mości. Wysłany Kommissarz dopełnił dzisiay tego zlecenia, i w skutku rozkazu Królewskiego napomniał surowo owych mieszczan do spokoyności i porządku, oraz przestrzegł onychże, aby się nie mieszali w sprawy, powierzone zgromadzonym Zastępcom. Równie też, na okazuiące się z ich podania twierdzenie: iakoby odezwa tayney Rady do Zgromadzenia Stanow d. 27. Kwietnia uczyniona, stała się bez wiedzy i woli Królewskiey, lub że ich podania do Króla tayna Rada onemuż nie wręczyła, dano im w skutku wyraźnego naywyższego rozkazu za tę kary godną zuchwałość surową naganę i oświadczono: iż J. K. Mość co do owego podania dał tayney Radzie swoiey rozkaz wyraźny, aby na nie żadney odpowiedzi nie dawała, i w ogólności wszelkie podanie rodzaiu podobnego zwracała, lub na bok odkładała."

W Sztutgardzie d. 5. Maia 1817.

Królewskie Ministerium Spraw wewnętrznych

Kerner.

Taż gazeta z dnia 6go Maia, zawiera co następuie:

„W bezpośredniem podaniu z dnia 28go Kwietnia, zaniosło 8 Prałatow kraiowych wyznania ewangielickiego do J. K. Mości prośbę, aby 14 zniesionych Prałactw przywrócić znowu z dawnieyszemi ich stanowemi stosunkami i prawami, Prałatom, iako takowym, (chociby i nie byli Superintendentami jeneralnymi) ieżeli nie w dawney, iednakże w większey, iak artykułem 61ym oznaczoney liczbie, mieysca i

głosu na Seymach i w Wydziałach dozwolić, a (proponowanego w proiekcie Konstytucyi stanowey) Duchownym wyboru Prałatow na Seym, nie dozwolić. Gdy stanowe stosunki ewangielickiego Duchowieństwa przez umowę Króla ze Stanami kraiowemi iuż oznaczone zostały, tedy owo żąd nie tem bardziey J. K. Mości niespodobać się musiało, że Prałatom nie należy mieszać się w tę, obcą ich powołaniu sprawę, i że osnowa Królewskiego proiektu Konstytucyi względem dobr Kościoła ewangielickiego i względem liczby Prałatow, w grono Zastępcow Narodu przyiąć się maiącey, wszystkim słusznym żądaniom i oczekiwaniom ewangielickoduchownego Stanu i niepodległości Kościoła zadosyć czyni. N. Król był zatem zniewolonym okazać Proszącym przez naywyższą rezolucyę z dnia 4go b. m. wielkie swoie nieukontentowanie, zganić im krok takowy, i zwrócić ich uwagę na prawdziwe obowiązki ich stanu, na granice ich powołania, a szczególniey na to, iak bardzo ich żądanie sprzeciwia się ważney wszędzie, a osobliwie w obecnych uciążliwych okolicznościach czasu bardziey ieszcze ważney potrzebie chronienia się wszelkich niepotrzebnych a trwałych wydatkow publicznych, a zatem iak niepodobna iest, według tego wszystkiego, na to żądanie zezwolić. Co się ninieyszem z naywyższego rozkazu publicznie ogłasza."

W Sztutgardzie d. 5. Maia 1817.

Ministerium Spraw kościelnych i szkolnych
Wangenheim.

Szwecya.

Pisma publiczne Sztokolmskie umieściły adres mieszkańców Gotlandyi do Królewica Szwedzkiego; namieniaią z obrzydzeniem o wniosku, który Lekarz Bergelin w dzień S. Karola podał pewnemu towarzystwu w Wisby, a który sprzeciwiał się naypierwszym obowiązkom Poddanego i ustanowionemu porządkowi następstwa tronu. Oddano iuż tego Lekarza pod sąd.

Prusy.

Wydano iuż listę stopniową Królewsko-Pruskiego woyska. Toż woysko składa się z korpusu gwardyi i grenadyerów, tudzież z siedmiu jeneralnych Kommend w Prusiech, w Brandeburgu i Pomeranii, w Poznaniu, w Szlązku, w Xięstwie Saskiem, w Westfalii, nad Renem i we Francyi. Naczelnikiem gwardyi iest Xiążę Karol Meklenburski. Jeneralnymi Dowodcami są: Jenerałowie Borstel, Tauenzien, Thümen, Hünerbein, Kleist-Nollendorf, Thielemann, Hacke, Ziethen. Do gwardyi należą obadwa pułki gwardyi, pułki grenadyerskie Cesarzow Franciszka i Alexandra, bataliion gwardyi strzelców i gwardyi strzelcow ćwiczonych; cztery bataliony gwardyi milicyi kraiowey (w Krolewcu, Sztettynie, Berlinie, i Wrocławiu) cztery bataliiony grenadyerskie milicyi kraiowey (Magdeburski, Saski, Westfalski i Reński). Piechota składa się z 34 pułków, dwóch bataliionów strzelcow ćwiczonych i dwóch bataliionow strzelców. Jazda liczy 36 pułków, to iest 4 pułki gwardyi, (przybocznej, dragońskiey, huzarskiey i ułańskiey) 4 pułki kirassyerów, 8 dragonów, 12 huzarów, 8 ułanów. Artylerya pod jeneralnem dowództwem Xięcia Augusta Pruskiego, składa się z 8miu brygad. Korpus inżynierów ma 8 oddziałow pionierów i 3 brygady inżynierów. Oprócz garnizonowego bataliionu brygady gwardyi, iest ieszcze 34 bataliionow garnizonowych, a oprócz Berlińskiego bataliionu inwalidów, ieszcze 18 prowincyonalnych kompanii inwalidow. Zarodów milicyi kraiowey iest dla 67miu pułków piechoty i iazdy. Żandarmerya zostaie pod rozkazami iednego naczelnych Brygadyerów.

Królestwo Polskie.

Na pomnik sławney pamięci Xięciu Józefowi Poniatowskiemu wystawić się maiący, zapewniony iuż iest przez subskrypcyę fundusz 230640 ZP. Obywatele Gubernii Kyowskiey przysłali ieszcze tym końcem 1167 dukatow w złocie. Zrobiony będzie posąg bronzowy kolossalney wielkości na koniu, a w celu rozporzęcia dzieła udano się do naysławnieyszych w Europie kunstmistrzow, i Kanowe, iako też Torwalsena w Rzymie, a Raucha w Berlinie do podania w tey mierze swych myśli, koszto rysu i podięcia się wykonania proszono.

Dnia 12. Maia rozpoczął się pierwszy iarmark walny w Warszawie, a gazety tameczne wyrażaią przytomny sposobności: iż z liczney deklaracyi kupieckich, iako też napływu osób handlem trudniących się i innych, można mieć nadzieię, że interessa handlowe wezmą obrót z korzyścią dla zagranicznych na iarmark przybyłych, i kupcow kraiowych.